

YTTRANDE
2008-02-29
Högskoleverket
Box 7851
103 99
Stockholm

Remiss: Anmälan från Lunds Samhällsvetarkår gällande kostnader för egenterapi (utbildningsterapi)

Reg. Nr 31-5011-07 hos Högskoleverket

Samhällsvetarkåren svarar härmed på Lund Universitets remissvar.

1. Enligt kursplan PSP2007 är F I:4 utbildningsterapi en obligatorisk delkurs. Kursen saknar idag (1) högskolepoäng och (2) tydlig målformulering. Notera att egenterapi är obligatorisk för att vidare bli antagen på psykoterapeutprogrammet.

2. Enligt administrationen på psykologprogrammet är det de senaste fem åren endast två studenter som genomfört sin utbildningsterapi i form av gruppterapi. Under samma period har totalt c:a 400 studenter genomfört utbildningsterapi, varav alltså alla utom två genomgått individualterapi.¹ Detta innebär att individualterapi är standardalternativet. För att gruppterapi ens teoretiskt ska kunna anses vara ett kostnadsfritt standardalternativ, bör det föreligga en reell möjlighet att tillgodose samtliga studenters behov.

Studentföreningen Lundapsykologerna, som representerar de studerande på psykologprogrammet, har under vecka 10 2008 undersökt tillgängligheten hos de gruppterapeuter som står nämnda på den av institutionen för psykologi tillhandahållna namnlistan över rekommenderade psykoterapeuter. Av tio uppringda gruppterapeuter svarade terapeut 1 man inte tog emot studenter, terapeut 2 att man endast tog emot diagnostiserade patienter, telefonnumret till terapeut 3 och 4 hade upphört utan hänvisning, terapeut 5, 6 ringdes tre gånger

¹ Institutionssekreterare Anita Lennerstedt. Tel: 046 - 222 91 21

men kunde inte nås, terapeut 7 var på semester, terapeut 8 hade inte längre terapimottagning, terapeut 9 och 10 gav kostnadsförslag. Terapeuterna 9 och 10 angav dock en kostnad som översteg de 145 kr som ges för gruppterapitimmar. Terapeut 9 kunde sänka sig till 175 kr per timme och terapeut 10 till 160 kr. För att det överhuvudtaget skulle bli aktuellt med gruppterapi och den angivna kostnaden var dock kravet från terapeut 9 och 10 att studenten själv skulle organisera och leta upp en grupp på 6-8 individer.²

Detta är vad institutionen för psykologi kan tillhandahålla psykologstudenter idag. Den beräknade genomsnittliga tiden som en student genomgår de 50 timmarnas obligatoriska utbildningsterapi på är tre terminer. Detta innebär att ca 120 psykologstudenter genomför sin terapi samtidigt. Om gruppterapi skulle vara ett standardalternativ ska alltså antalet 120 delas på antalet tillgängliga gruppterapeuter. De två terapeuter studentföreningen Lundapsykologerna kom i kontakt med kunde dessutom inte erbjuda en kostnad som inte bröt mot bestämmelsen i 1 kap. 10 § högskoleförordningen. Om man går utanför namnlistan och söker på Eniro i Lund/Malmö området ger ”gruppterapi” totalt fem träffar på legitimerade gruppterapeuter, varav en utför bildterapi vilket inte kan anses lämpligt. Den reella tillgängligheten hos dessa terapeuter är inte undersökt och inte heller kostnaden.

Det är högst osannolikt att tillgången på gruppterapeuter ska kunna tillgodose det rådande behovet för samtliga psykologstudenter, varpå gruppterapi inte kan ses som ett standardalternativ. Beträffande kostnadsansvar förbiser LU att utbildningsterapin är en obligatorisk delkurs och således inte kan likställas med övriga eventuella kostnader som för exempelvis kurslitteratur.

Som psykolog är det av största vikt att ha en god självkänedom och empatisk förmåga, då man använder sig själv som instrument. Idag står kursen utbildningsterapi för ca: 10% av psykologprogrammet i Lunds budgeterade kostnader³, vilket kan ses som ett tecken på delkursens betydelse. LU:s beskrivning om att man rent personligen kan dra mer nytta av individualterapi, är delvis missvisande, då det svårligen kan dras en tydlig gräns mellan vad som är personlig utveckling och vad som är professionell utveckling.

Den generella åsikten är att individualterapi är en bättre form i relation till delkursens egentliga mål - självreflektion och utvecklandet av empati. I realiteten är det dock möjligheten att gå i gruppterapi mycket liten, även för den som vill. Gruppterapi har även andra problem, såsom gruppsammansättningen. En psykologstudent passar sällan in i en psykoteraeutiskt behandlande grupp då dessa ofta består av patienter med specifika problematiker och diagnoser såsom

² Undersökning genomförd av Mattias Delling (mattias.delling@lundapsykologerna.se) psykologstuderande termin 9 och ledamot i Lundapsykologernas styrelse (lundapsykologerna@gmail.com).

³ Budgetuppgift: Per Johnson, prefekt vid institutionen för psykologi

ätstörningar eller självskadebeteende. En grupp med enbart psykologstudenter kan skapa svårigheter för djupare reflektioner då det föreligger privata relationer mellan deltagarna.

Sammanfattningsvis rörande punkten 2, är gruppterapi inte ett reellt alternativ, ännu mindre ett standardalternativ. Istället kan det snarare liknas vid ett skuggalternativ, som syftar till att kringgå bestämmelsen i 1 kap. 10 § högskoleförordningen om att utbildning skall vara avgiftsfri.

3. Precis som LU beskriver är den huvudsakliga delen av terapiutbildningen dvs. kurs F inriktad på individualterapi. För att utveckla det utbildningsterapi syftar till dvs. självreflektion och utvecklandet av empati är det särskilt viktigt att den blivande psykologen har egen erfarenhet den typ av terapi som skall användas vid påbörjat handlett klientarbete termin 7 till 10, vilket är individualterapi. Det är dessutom ett krav att kandidaten skall ha avslutat utbildningsterapi innan han/hon tar emot klienter, vilket än en gång styrker momentets vikt.

Det föreligger inget speciellt behov av kompletterande kunskaper om grupper via delkursen F I:4. Detta perspektiv tillgodoses i utbildningen via delkurs D:1 (grupper och social påverkan, 10 hp) och kurs I (psykologens arbete i grupper och organisationer 45 hp) dvs. totalt 55 högskolepoäng.⁴ Förutom under återkommande grupparbeten under utbildningen ingår dessutom gruppanalys, gruppdagbok och grupprelationskonferens i ovanstående nämnda kurser.

Tilde Dahlqvist
Ordf. Lunds Samhällsvetarkår

Erik Wallmark
Ordf. Lundapsykologerna

⁴ <http://www.psychology.lu.se/psyk/>